

Příručka dobré praxe

Příklady
úspěšných projektů
v oblasti rozvoje
lidských zdrojů
v ČR i v zahraničí

esf

OBSAH

- I. Úvodní slovo / 3
- II. Evropský sociální fond / 4
- III. ESF v ČR / 5
- IV. Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hl. m. Praha / 6
- V. Operační program Rozvoj lidských zdrojů / 7
  - Priorita 1 / 8
  - Priorita 2 / 8
  - Priorita 3 / 9
  - Priorita 4 / 10
- VI. Iniciativa Společenství EQUAL / 11
- VII. Základní principy pro navrhování projektů v rámci OP RLZ, JPD 3 a CIP EQUAL / 13
- VIII. Programy a příklady zaměření projektů / 14
  - IX. Příklady úspěšných projektů z ČR / 16
  - X. Příklady projektů ESF ze zemí EU / 29
  - XI. Slovníček pojmů / 30
  - XII. Užitečné adresy / 32

Projekty, o kterých se dočtete dále, se uskutečnily s finančním přispěním EU.

I. ÚVODNÍ SLOVO

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,
držíte v rukou brožurku, která je věnována možnostem využívání Evropského sociálního fondu v České republice. Jejím cílem je stručné seznámení s hlavními principy tohoto významného strukturálního fondu, jímž Evropská unie podporuje investice do rozvoje lidských zdrojů v členských zemích.

Tato brožura Vám má také pomoci při hledání inspirace a myšlenek pro tvorbu a realizaci konkrétních projektů, které by v příštích několika letech měly přispět k budování institucí a zlepšení systému v oblasti lidských zdrojů, vzdělávání i zaměstnanosti.

S realizací evropských projektů jsme už získali určité zkušenosti. V představném období byla u nás úspěšně realizována řada projektů financovaných především z programu Phare, které se zaměřovaly na řešení problémů v řízení lidských zdrojů, vzdělávání a zaměstnanosti. Popisy některých z nich najdete na stránkách této útlé publikace jako příklady dobré praxe, na nichž se v uplynulých letech Česká republika naučila pracovat s projekty evropského typu a na něž lze dále navazovat.

Doufáme, že shromážděné příklady, zkušenosti a metodické poznámky budou pro Vás inspirací při řešení problémů, s nimiž se ve svém profesním a osobním životě setkáváte, a že se stanou impulsem k zahájení užitečných a mnohem rozsáhlejších projektů, které naší zemi pomohou řešit tak aktuální problémy, jakými jsou rozvoj lidských zdrojů, oblast vzdělávání, sociální politiky a zaměstnanosti nesporně jsou.

Přejeme Vám při tom hodně tvůrčích úspěchů.

PhDr. Iva Šolcová,
ředitelka odboru řízení pomoci z ESF,
Ministerstvo práce a sociálních věcí

PhDr. Miroslava Kopicová,
ředitelka
Národního vzdělávacího fondu, o. p. s.

II. EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND

Je jedním ze strukturálních fondů Evropské unie, jejichž prostřednictvím dochází ke snižování rozdílů v životní úrovni mezi lidmi a regiony v Evropské unii.

Regiony v zemích Evropské unie jsou rozděleny podle sociální a hospodářské úrovně na tři typy (tzv. cíle), v jejichž rámci jsou určena pravidla pro čerpání prostředků z jednotlivých strukturálních fondů.

Evropský sociální fond podporuje rozvoj trhu práce a lidských zdrojů na území všech tří cílů (v ČR jen cílů 1 a 3) prostřednictvím podpory:

- aktivní politiky na trhu práce
- rovných příležitostí pro všechny při přístupu na trh práce
- celoživotního vzdělávání
- kvalifikované a adaptabilní pracovní síly
- modernizace organizace práce a podpory podnikání

- zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce
- realizací Iniciativy EQUAL

Prosazují se tím nové prostředky boje se všemi formami diskriminace a nerovnostmi, souvisejícími s trhem práce.

Cíl 1 – pokrývá území regionů, jejichž rozvoj zaostává – HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU. V rámci Cíle 1 je možno čerpat z ESF až 75 % veškerých uznatelných nákladů projektů.

Cíl 3 – je specificky zaměřen na podporu vzdělávání a zaměstnanosti v oblastech, které nejsou pokryty Cílem 1. Příspěvek z ESF může tvořit maximálně 50 % veškerých uznatelných nákladů projektů.

Institucí koordinující pomoc z Evropského sociálního fondu je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

III. ESF V ČR

Česká republika se stala novým členským státem Evropské unie v květnu roku 2004.

Připravuje se poprvé na čerpání prostředků ze strukturálních fondů, ale není zcela bez zkušeností.

Pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů byly zpracovány programovací dokumenty, které jsou schváleny jak na národní úrovni, tak Evropskou komisí.

Základními dokumenty v ČR jsou Národní rozvojový plán, pokrývající území Cíle 1 (Česká republika bez území hlavního města Prahy), který tvoří rámec pro Společný regionální operační program (SROP) a čtyři sektorově zaměřené operační programy.

Příspěvky z ESF budou v ČR čerpány na základě Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, SROP, Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 (území hlavního města Prahy)

a programu Iniciativy Společenství EQUAL pro projekty rozvoje lidských zdrojů, vzdělávání, zaměstnanosti, zaměstnatelnosti a přístupu znevýhodněných skupin osob na trh práce.

Romské komunitní centrum Jihlava, dílna

IV. JEDNOTNÝ PROGRAMOVÝ DOKUMENT PRO CÍL 3 REGIONU NUTS 2 HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Globálním cílem celého JPD 3 v Praze je: „**Efektivní trh práce založený na kvalifikované pracovní síle, konkurenceschopnosti zaměstnavatelů, využití výzkumné vývojového potenciálu regionu, sociální integraci ohrožených skupin a rovnosti příležitostí při respektování zásad udržitelného rozvoje**“.

JPD 3 vymezuje priority a opatření, které jsou do určité míry obdobné s OP RLZ, proto jsou informace o jednotlivých prioritách dále uvedeny společně.

JPD 3 se zaměřuje více na rozvojové aktivity než na předcházení nezaměstnanosti, která je v Praze nejnižší z celé ČR. JPD 3 obsahuje podporu oblastí

specifických pro hl. m. Prahu, které tvoří základ pro rozvoj celé republiky.

Jedná se zejména o:

- podporu rozvoje a využití vysoké kvalifikace, vzdělanosti a flexibility pracovní síly na trhu práce a posílení vazeb mezi trhem práce a vzděláním
- rozvoj aktivní politiky zaměstnanosti a sociální integrace v pražském regionu, podporující zvláště zaměstnatelnost skupin ohrožených sociálním vyloučením a skupin dlouhodobě nezaměstnaných
- tvorbu a realizaci uceleného systému celoživotního učení od počátečního až po další vzdělávání
- podporu inovativních vzdělávacích programů vysokých škol, výzkumu a vývojových kapacit (propojení vědy a výzkumu ve veřejné a soukromé sféře)
- posilování konkurenceschopnosti pražských podniků s důrazem na podporu inovací a adaptability a o podporu zkvalitňování služeb cestovního ruchu metropole.

V. OPERAČNÍ PROGRAM ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ

Globálním cílem Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů je:

„Vysoká a stabilní úroveň zaměstnanosti, založená na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků, při respektování principů udržitelného rozvoje“.

Operační program pokrývá problematiku zaměstnanosti, zaměstnatelnosti, rozvoje celoživotního učení a adaptability a navazuje na problémové okruhy Analýzy ekonomické a sociální situace České republiky v oblasti rozvoje lidských zdrojů:

- vysoká míra nezaměstnanosti, zvláště dlouhodobé nezaměstnanosti
- trvající regionální diference v míře nezaměstnanosti
- malý objem prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti a na vzdělávání

- vysoká míra nezaměstnanosti znevýhodněných skupin ohrožených sociálním vyloučením
- neodpovídající personální a kvalifikační kapacita veřejných služeb a omezené zkušenosti jejich pracovníků
- chybějící systém celoživotního učení
- nedostatečná provázanost mezi vzdělávací soustavou a trhem práce
- nízká úroveň zapojení sociálních partnerů do procesu rozvoje, realizace a financování odborného vzdělávání, resp. rozvoje lidských zdrojů
- zaostávání země za členskými státy EU v podnikání a zakládání podniků
- nedostatečná flexibilita zaměstnavatelů i pracovní síly.

PRIORITA 1

AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

Podporuje zvyšování zaměstnatelnosti upřednostňováním aktivních preventivních opatření před poskytováním sociálních dávek. Nejlepším způsobem prevence nezaměstnanosti je podpora rozvoje individuálních schopností, znalostí a motivace k práci nebo ke vzdělávání.

Aktivní politika zaměstnanosti zahrnuje širokou škálu poradensko-informačních služeb orientovaných zejména na zprostředkování zaměstnání, volbu a změnu povolání a rekvalifikace zabezpečované mj. Job kluby, motivační kurzy, zprostředkování, aktivní spolupráci se zaměstnavateli, podporu zřizování nových pracovních míst, poskytovanou zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání i uchazečům samotným při zahájení samostatné výdělečné činnosti a rekvalifikace.

Záměrem je napomáhat odstraňování handicapů, které brání přístupu na trh práce, a získání zaměstnání nebo zvyšování šancí na získání zaměstnání.

PRIORITA 2

SOCIÁLNÍ INTEGRACE A ROVNOST PŘÍLEŽITOSTÍ

V oblasti zaměstnanosti jde o zvýšení zaměstnatelnosti sociálně znevýhodněných osob. Budou upřednostňována aktivní preventivní opatření, zejména prevence sociálního vyloučení a snižování dlouhodobé nezaměstnanosti podporou rozvoje individuálních schopností a znalostí.

V oblasti sociálních služeb půjde o podporu systémově orientovaných vzdělávacích aktivit poskytovatelů sociálních služeb se zaměřením na kvalitu a dostupnost sociálních služeb. Dále budou podporovány nadregionální aktivity zaměřené na cílové skupiny s celonárodním rizikem dopadu sociálního vyloučení, zahrnující podporu poskytovatelů a jejich práce s klienty určených cílových skupin.

Projekty budou zaměřeny zejména na pomoc skupinám a jednotlivcům ohroženým sociálním vyloučením a na vyrovnání šancí pro všechny, a také na praktické plnění principu stejných příležitostí pro muže a ženy. Záměrem je přispět k začlenění

sociálně znevýhodněných osob do společnosti tak, aby se zlepšilo jejich výchozí postavení pro vstup a udržení se na trhu práce. Tomuto záměru je třeba napomáhat především zajištěním dostupnosti kvalitních veřejných služeb zaměstnanosti a dalších společenských zdrojů (např. zajištěním dostupnosti vzdělání, zdravotní péče, bydlení atd.). Bude podporován další rozvoj sítě sociálních služeb, která bude vytvářet podmínky k reintegraci do společnosti a ke vstupu do aktivního ekonomického života.

PRIORITA 3

ROZVOJ CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ

Prochází napříč celou oblastí vzdělávání, pokrývá počáteční i další vzdělávání a zaměřuje se na jejich vazbu a vzájemné doplňování.

Základním úkolem je zkvalitnění a modernizace základního, středního a vysokoškolského vzdělávání s uplatňováním individualizované a diferenciované výuky.

Počáteční vzdělávání musí být koncipováno tak, aby mladého člověka připravilo nejen na jeho odbornost, ale i na flexibilní přístup k řešení pracovních problémů a současně na potřebu vzdělávat se a rozvíjet své schopnosti a znalosti v průběhu celého života.

Důležité je vytvoření a posilování vazeb mezi učením a prací, které umožní pružnější přechod mezi počátečním vzděláváním a zaměstnáním. Další profesní vzdělávání má pokrývat potřeby jednotlivců pro jejich pracovní uplatnění v průběhu celého života a musí navazovat na potřeby trhu práce i na znalosti osvojené v průběhu počátečního vzdělávání.

PRIORITA 4

ADAPTABILITA A PODNIKÁNÍ

V rámci této priority jsou dvě opatření, zaměřená na zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, na podporu konkurenceschopnosti s cílem sladění požadavků zaměstnavatelů na pracovní sílu a nabídky ze strany pracovní síly. Budou poskytovány pobídky pro vnitropodnikové vzdělávání a k udržení či vytváření nových pracovních míst. Vedle toho budou rozvíjeny i nové formy organizace práce.

Dalším okruhem je specifické vzdělávání podporující specializované odborné vzdělávání pro oblast průmyslu a služeb, zejména v cestovním ruchu. Rovněž budou podporovány projekty ekologických poradenských a informačních center a aktivity Místní agendy 21.

Tato priorita je v hl. m. Praze zaměřena přímo na posílení konkurenceschopnosti pražské ekonomiky a na podporu jejích složek, které jsou v rámci ČR jedinečné a mohou ovlivnit rozvoj v celé republice.

Jedním z nejdynamičtějších odvětví pražské ekonomiky se v posledních letech stal rozvoj služeb a cestovního ruchu.

Nezbytnou podmínkou adaptability pražských podniků na rychle se měnící a rozvíjející moderní technologie je jejich vazba na výzkumně vývojovou základnu. Existující potenciál pro tuto spolupráci není doposud dobře využíván. Předpokládá se, že tyto činnosti budou mít výrazný rozvojový efekt i pro celou republiku.

VI. INICIATIVA SPOLEČENSTVÍ EQUAL

Podporuje na celém území EU mezinárodní spolupráci při vývoji a prosazování nových nástrojů boje se všemi formami diskriminace a s nerovnostmi na trhu práce.

Jedná se o samostatnou formu pomoci, která se od dalších programů odlišuje tím, že jejím globálním cílem (obdobným ve všech státech EU) je vývoj a prosazování nových prostředků boje se všemi formami diskriminace a nerovností na trhu práce.

Experimentální charakter tohoto programu ovlivňuje i principy, které jsou všemi podporovanými projekty naplňovány:

Princip inovativnosti je jedním ze základních principů této Iniciativy, mezi další patří **princip partnerství**, **princip mezinárodní spolupráce**, **princip společného rozhodování** a prosazení a další šíření nově vyvinutých nástrojů (tzv. mainstreaming).

1. kolo Iniciativy EQUAL

První kolo výzvy k předkládání návrhů projektů bylo v ČR, jako jedné ze dvou kandidátských zemí, vyhlášeno v roce 2001 (financováno Phare). V současné době je v ČR podporováno deset projektů zaměřených na vývoj nových nástrojů na podporu rovného přístupu k zaměstnání.

2. kolo Iniciativy EQUAL

Druhé kolo bude na základě **Programu Iniciativy Společenství EQUAL (tzv. CIP EQUAL)** vyhlášeno v červenci 2004 (spolufinancováno ESF). Díky příspěvku z ESF bude na druhé kolo EQUAL v ČR k dispozici přibližně 5,5krát více prostředků než na kolo první.

Celkem tak bude na 2. kolo Iniciativy Společenství EQUAL v ČR vynaloženo 43 973 880 EUR (73 % z celkového objemu tvoří prostředky z ESF).

CIP EQUAL bude podporovat jak projekty realizované na území hl. m. Prahy, tak i projekty realizované na území celé ČR. Jeho působnost není tedy regionálně omezena, jako je tomu u OP RLA a JPD 3.

Řídícím orgánem Programu Iniciativy Společenství EQUAL ČR je **Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)**, stejně jako pro OP RLZ a JPD 3. Tím je zajištěno, že aktivity podporované EQUAL budou v ČR vhodně doplňovat aktivity podporované v rámci některého z těchto programů.

Opatření podporovaná CIP EQUAL:

- Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné
- Překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce
- Zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání osob ze znevýhodněných skupin
- Posilování sociální ekonomiky (třetí sektor), zejména komunitních služeb, se zaměřením na zvyšování kvality pracovních míst
- Podpora celoživotního učení a postupů umožňujících zaměstnání osob ze znevýhodněných a diskriminovaných skupin na trhu práce
- Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na informační a další nové technologie

- Sladování rodinného a pracovního života, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb
- Snižování rozdílů v uplatňování žen a mužů na trhu práce
- Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce

Podrobný popis druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR je uveden v CIP EQUAL a v jeho Programovém dodatku. Oba dokumenty a další informace lze získat na stránkách:

www.equalcr.cz

www.nvf.cz/equal/index.htm

www.europa.eu.int/comm/employment_social/equal/index_en.html

VII. ZÁKLADNÍ PRINCIPY PRO NAVRHOVÁNÍ PROJEKTŮ V RÁMCI OP RLZ, JPD 3 A CIP EQUAL

Při navrhování projektů je třeba respektovat:

- **Potřeby cílových skupin jednotlivců**
- **Soulad s programovým dokumentem** (věcné zaměření)
- **Soulad s regionálními potřebami** (podle analýzy aktuálních potřeb)
- **Budování partnerství** (již ve fázi přípravy projektu)
- **Princip doplňkovosti** (rozšíření národních politik)
- **Přidanou hodnotu projektu** (vytvoření nových produktů, poskytování nových nebo rozšíření stávajících služeb)
- **Integrovaný přístup a koordinaci** (koordinovat financování z ESF s dalšími dostupnými zdroji)

- **Veřejný zájem**
- **Nekomerční charakter**
- **Potřebu silné instituce pro řízení projektu**
- **Neinvestiční charakter pomoci z ESF**
- **Pokyny pro žadatele**
- **Horizontální témata** (čtyři průřezové politiky celospolečenského významu, jejichž prostřednictvím dochází k propojení všech specifických i globálních cílů napříč všemi programy)
  - **Rovné příležitosti** (hlediska možné diskriminace podle pohlaví i různých sociálních skupin na trhu práce)
  - **Udržitelný rozvoj** (s důrazem na životní prostředí)
  - **Informační společnost** (založená na počítačové gramotnosti)
  - **Podpora místních iniciativ** (utváření partnerství mezi subjekty na místní úrovni – obce, NNO, školy...)

Uvedená horizontální témata budou respektována při výběru projektů a jejich naplňování bude sledováno při realizaci projektů i jejich následné kontrole.

VIII. PROGRAMY A PŘÍKLADY ZAMĚŘENÍ PROJEKTŮ

PALMIF – Fond aktivních opatření na trhu práce

Byl zaměřen zejména na oblasti s vysokou mírou nezaměstnanosti a na nejvíce ohrožené skupiny na trhu práce. V letech 1991-2002 se uskutečnilo 190 projektů, bylo nově zřízeno 3591 pracovních míst, 21 023 osob absolvovalo různé typy odborných kurzů. Při realizaci projektů úzce spolupracovaly příslušné úřady práce. Charakteristickým pro projekty PALMIF bylo řešení konkrétních problémů trhu práce včetně preventivních opatření, ověřování nových nástrojů a přístupů k řešení problémů trhu práce a zaměření na místní trhy práce.

Fond rozvoje lidských zdrojů

Je jedním z nástrojů programu **Phare 2000**, který má za cíl podpořit ekono-

mickou a sociální soudržnost v regionech Severozápad a Moravskoslezsko. Grantové schéma fondu přispívá k naplňování Národního akčního plánu zaměstnanosti a Evropské strategie zaměstnanosti. Byla také podporována příprava České republiky na vstup do EU. Obecným úkolem je poskytování podpory jak na zlepšení zaměstnanosti a kvalifikační úrovně, tak na vytvoření a rozvoj struktur pro řízení ESF v ČR. Podpora z Fondu RLZ je určena pro vybraná 4 opatření z OP RLZ:

- Udržitelná zaměstnanost a adaptabilita lidských zdrojů
- Sociální integrace a rovné příležitosti
- Rozvoj celoživotního vzdělávání
- Rozvoj lidských zdrojů v průmyslu

LEONARDO da Vinci

Je program zaměřený na podporu rozvoje kvality, inovací a evropské dimenze v systémech a praxi odborného vzdělávání.

Hlavním cílem je zlepšování dovedností a kompetencí osob procházejících počátečním odborným vzděláváním se

zvýšením jejich zaměstnatelnosti a usnadněním uplatnění na trhu práce.

V rámci programu jsou možné vzdělávací projekty zaměřené na mobilitu, jazykové dovednosti, sítě organizací, databáze, průzkumy a analýzy.

Pilotní projekty jsou zaměřené na vývoj, ověřování, evaluaci a šíření inovačních postupů a materiálů týkajících se obsahu, metod nebo pomůcek používaných při odborném vzdělávání a poradenství.

Výsledkem pilotního projektu musí být zlepšení odborného vzdělávání v daném oboru u specifikované cílové skupiny.

SWIF – Národní fond sociálních iniciativ

Podporoval iniciativy NNO s cílem decentralizovat poskytování sociálních služeb. Zaměřil se hlavně na rozvoj sociálních služeb, vzdělávání a výcvik pracovníků pomáhajících profesí a manažerů a na zavádění nových forem a metod práce s uživateli.

Ilustrační snímek

IX. PŘÍKLADY ÚSPĚŠNÝCH PROJEKTŮ Z ČR

„Rekvalifikace nezaměstnaných na zdravotnický personál“

Odborný léčebný ústav Paseka

PALMIF

Hlavním cílem projektu bylo vytvořit 15-25 nových pracovních příležitostí především pro pracovníky z řad nezaměstnaných v mikroregionech Šternberska a Uničovska. V rámci využití nadměrné kapacity zdravotnického zařízení v obci Paseka byla v rámci projektu vybudována rekonstrukční kapacita 44 lůžek pro poskytování sociálně zdravotních služeb formou sociálních hospitalizací, které jsou na okrese Olomouc nedostatkové. Zařízení bylo v době ukončení projektu plně vytíženo a přispělo k tomu, že odhadem 20 osob nemusí odcházet z pracovního procesu z důvodu nezbytné péče o nejstarší a nemocné rodinné příslušníky. V rámci tohoto projektu PALMIF bylo vytvořeno a obsazeno (po nezbytné rekvalifikaci) celkem 26 nových pracovních míst.

„Integrace občanů vyloučených z trhu práce“

Město Chomutov

PALMIF

Realizátor tohoto projektu PALMIF vytvořil 15člennou pracovní skupinu pro provádění stavebních prací při opravách a rekonstrukcích nemovitostí v majetku obce.

Tato skupina byla složena pouze z nezaměstnaných uchazečů z evidence úřadu práce, a to v převážné míře z občanů, náležejících ke skupinám znevýhodněným a obtížně uplatnitelným na trhu práce.

Odborné vedení skupiny, dohled nad dodržováním předpisů BOZP včetně příslušného školení pracovníků, dodávky stavebních materiálů zajišťovala místní odborná firma.

Kromě vlastního efektu vytvoření 15 nových pracovních míst bylo přínosem projektu i obnovení pracovních návyků zařazených obtížně umístitelných uchazečů, většinou dlouhodobě nezaměstnaných.

„FABION“

(vytvoření podmínek pro udržitelnou zaměstnanost osob se zdravotním postižením v regionu Ústí nad Labem)

Sociální agentura, o. s.

Phare 2000 – RLZ fond

V rámci tohoto projektu bylo vytvořeno poradenské a vzdělávací centrum pro zaměstnavatele osob se zdravotním postižením a pro osoby se zdravotním postižením. Součástí projektu bylo i jeho technické a personální zajištění.

Programová nabídka centra zahrnuje vedle vzdělávání a poradenství také Job centrum pro osoby se zdravotním postižením, které pro tyto občany pořádá motivačně vzdělávací kurzy.

V průběhu projektu bylo realizováno 6 běhů motivačních kurzů pro celkem 30 osob se zdravotním postižením.

Projekt umožnil kmenovému týmu centra výměnu informací a zkušeností s německými partnery.

Během pětidenní stáže navštívili odborní pracovníci Job centra u německého partnera chráněné dílny a integrační podniky pro osoby se zdravotním postižením.

Byly vytvořeny tři pracovní skupiny, jejichž činnosti se účastní také zaměstnavatelé. Cílem těchto skupin je nalézt vhodnou oblast pro zapojení osob se zdravotním postižením do pracovního prostředí.

„Rozšíření výroby kabelových svazků o nová pracovní místa“

(Pro nequalifikované a propuštěné pracovníky z restrukturalizovaného průmyslu)

KES – kabelové a elektrické systémy, s. r. o., Vratimov

PALMIF

Základním cílem projektu bylo rozšíření výrobních kapacit, spojené s vytvořením nových pracovních míst a vytvoření odpovídajícího sociálního zázemí pro zvýšený stav pracovníků.

Projekt byl implementován v regionu výrazně zasaženém hospodářskou restrukturalizací, vysokou mírou nezaměstnanosti a malou možností získat pracovní uplatnění zejména pro skupiny znevýhodněné na trhu práce. Původní záměr – vytvoření 20 nových pracovních míst, byl vysoce překročen.

Celkem bylo vytvořeno 70 nových pracovních míst a projekt PALMIF tak odstartoval rozsáhlý program rozvoje podniku, spojený s jeho dalším růstem.

Pracovnice při výrobě kabelových svazků Foto z projektu KES

„UCL – Zvyšování počítačové gramotnosti v regionu Těšínského Slezska“

Institut Euroschola

Phare 2000 – RLZ fond

Projekt se zaměřil na zvýšení zaměstnatelnosti obyvatel regionu podporou počítačové gramotnosti cílových skupin. Byly vytvořeny tři školicí moduly odrážející nároky na počítačovou gramotnost na trhu práce:

- odborný dlouhodobý kurz

„Specialista pro návrh budování a správu počítačových sítí“ připravený na základě osnov vytvořených společnostmi CISCO

- střednědobý kurz „Příprava na Evropský počítačový řídičský průkaz“
- řada kratších kurzů „Počítačová gramotnost“.

Kurzy byly nabídnuty nezaměstnaným, veřejnosti a pedagogům středních a základních škol regionu.

Bylo vytvořeno počítačové školicí centrum. Celkem proběhlo 35 kurzů za účasti 289 osob, hlavně ve středně a krátkodobých kurzech.

„Ověření komplexu služeb podporovaného zaměstnání“

RYTMUS, občanské sdružení, Praha

PALMIF

Experimentální nadregionální projekt byl orientován na ověření norské metodiky podporovaného zaměstnání osob těžce zdravotně postižených a podmínek poskytování komplexu asistenčních služeb.

Jednalo se o netradiční postup, založený na asistenci na pracovišti a na individuálním přístupu ke klientovi a jeho potřebám.

Ověřování proběhlo v sedmi okresech, kde vznikly pro tento účel agentury podporovaného zaměstnání.

Byli vybráni a proškoleni vhodní pracovníci, spolupracující agentury byly vybaveny potřebnými technickými prostředky a byl vypracován vhodný způsob komunikace mezi agenturami navzájem a mezi agenturami a úřady práce.

Projektem prošlo celkem 371 občanů, z toho 338 se zdravotním postižením. 117 občanů (z toho 93 se zdravotním postižením) našlo pracovní uplatnění.

Uživatel služeb o. s. RYTMUS při práci v chemické čistírně

„FACILITY“

(středisko denních aktivit)

Centrum služeb postiženým, o. p. s.

PALMIF

Cílem projektu bylo umožnit pracovní integraci osob se středním a těžším mentálním postižením a kombinovanými vadami v chráněné dílně. Tyto osoby by byly jinak odkázány na sociální síť.

Projekt spojil všechny partnery nezbytné k pracovnímu uplatnění (využívání pracovní diagnostiky, získávání a upevnění pracovních návyků v chráněné dílně, agenturní činnost, realizace podpůrných aktivit a práce s podporou u podnikatelských subjektů). Jeho realizátor partnersky spolupracoval se Speciálně pedagogickým centrem DUHA při pomocné škole internátní ve Zlíně.

Cíle projektu byly naplněny ve všech projektovaných činnostech. Bylo vytvořeno celkem 25 nových pracovních míst, při jejich obsazení bylo umístěno 21 osob se ZPS, z nich 17 z evidence nezaměstnaných úřadu práce. Významným výsledkem byl plynulý přechod mladistvých absolventů zvláštní školy do pracovního života.

„Průvodce světem povolání“

DHV CR

LEONARDO

V projektu byla vyvinuta multimediální databáze informací o povoláních, využitelná jednak pro mladé lidi rozhodující se o volbě budoucího povolání, popř. vzdělávací cesty, a jednak pro dospělé uchazeče o zaměstnání.

Výsledky projektu využívají informační a poradenská střediska úřadů práce, stovky škol a další instituce. Informace o povoláních lze snadno vyhledávat podle několika různých hledisek (např. podle odvětví, fyzické či mentální náročnosti, prostředí, míry styku s lidmi) na adrese: www.gwo.cz.

Pro úspěšný ohlas projektu se od roku 2001 pracuje na rozšířené verzi databáze, tentokrát ve spolupráci s organizacemi z 10 evropských zemí.

Partnerem projektu je mj. renomovaný britský Národní ústav pro kariérové poradenství.

V roce 2004 bude dokončena zdokonalená multimediální databáze povolání v celkem osmi jazykových verzích, která pomůže při volbě povolání nebo vhodné rekvalifikace ve všech partnerských zemích.

„Vzdělávání pro evropský trh práce“

Univerzita Palackého v Olomouci

LEONARDO

Centrum pro srovnávací kulturní studia Univerzity Palackého v Olomouci vypracovalo spolu s partnerskými organizacemi ze Španělska, Francie a Velké Británie vzdělávací materiály pro kurz prezentovatelný i prostřednictvím internetu na adrese <http://telm.instep.cz>.

Cílovými skupinami projektu jsou jednak vedoucí pracovníci v oboru řízení lidských zdrojů malých a středních podniků, jednak vedoucí pracovníci v organizacích poskytujících služby těmto podnikům.

Výsledným produktem projektu jsou vzdělávací materiály o:

- struktura a fungování Evropské unie
- evropské politice zaměstnanosti
- evropské legislativě a iniciativách

a dále

- příklady úspěšné implementace této politiky v oblasti malých a středních podniků
- postupy, jak využívat nástroje pro podporu malých a středních podniků.

Vzdělávací materiály mají rozsah odpovídající asi 180 výukovým hodinám klasické výuky. Jejich součástí je i příručka pro lektory, příručka pro účastníky kurzu a informační databáze pro malé a střední podniky.

Vše je k dispozici v několika jazykových verzích.

„SPEKTRUM“

Střední odborné učiliště strojírenské a Učiliště Žďár nad Sázavou

PALMIF

Projekt vycházel z úspěšné realizace předchozích projektů PYRAMIDA a PROFIN a vytvořil ucelený systém rekvalifikačních kurzů a dalších školicích aktivit zaměřených na jednotlivé cílové skupiny podle potřeb regionu. Tento systém zahrnoval i poznávací a motivační kurzy, určené především pro občany (zejména pro mladistvé) bez ukončeného základního vzdělání, obnovovací kurzy pro občany se středním a vyšším vzděláním a pro čerstvé absolventy středních a vyšších škol a vlastní rekvalifikační kurzy.

Z rekvalifikačních kurzů se uplatnily především kurzy svařování, dílčí

strojírenské operace, kurzy v učebním oboru strojírenská výroba, zahrnující i kurzy s možností získání výučního listu, kurzy řemeslné kvalifikace, kurzy výpočetní techniky a další. Kurzů se účastnili uchazeči o zaměstnání, evidovaní v registru úřadu práce i pracovníci ohrožení ztrátou zaměstnání.

K úspěšné realizaci projektu přispěla velmi dobrá spolupráce mezi SOU Žďár nad Sázavou, Úřadem práce ve Žďáru nad Sázavou a největším strojírenským podnikem v regionu a. s. Žďas.

Stabilita zaměstnanců tohoto podniku byla jedním z pozitivních výsledků projektu. Celkem se rekvalifikačních kurzů a dalších školicích aktivit zúčastnilo celkem 312 občanů, z toho 75 z evidence uchazečů úřadu práce.

Ilustrační snímek

„Villa“

(Vytvoření multidisciplinární sítě služeb v oblasti bydlení pro zdravotně postižené v regionu Ústí nad Labem)

Sdružení pro péči o duševně nemocné FOKUS Ústí nad Labem

Phare 2000 – RLZ fond

Projekt reagoval na nedostatky v oblasti chráněného bydlení v ústeckém regionu. Zaměřil se na zvýšení odborné kvalifikace stávajících a budoucích pracovníků rezidenčních ústavních a mimoústavních služeb.

Příjemce grantu uskutečnil pro 17člennou skupinu pracovníků sociálních služeb, nezaměstnaných a studentů Fakulty sociální práce UJEP odborný vzdělávací program zaměřený na komplexní přístup k duševně nemocným pacientům a na přístup k programům bydlení.

Součástí vzdělávacího programu byly i odborné kurzy, jejichž obsah odpovídal standardům v oblasti neústavních rezidenčních služeb i podobně zaměřeným kurzům v zemích EU.

Účastníci získávali zkušenosti rovněž v průběhu týdenní stáže v Nizozemsku – kolébce komunitní péče. Někteří

studenti našli kvalifikované uplatnění přímo v občanském sdružení FOKUS nebo v jiných organizacích obdobného charakteru.

Problematika chráněného bydlení byla medializována mezi odbornou i laickou veřejností prostřednictvím odborného semináře, regionálního tisku a rozhlasu a také díky vytvoření internetového portálu www.cpb.cz.

„PARTNERSHIP 2003“

(Databáze nejlepších praktik Moravskoslezského kraje)

HM Partners, s. r. o.

Phare 2000 – RLZ fond

Projekt se zabýval tvorbou vzdělávacích programů a jejich sdílením v partnerských podnicích, středních a vysokých školách a v dalších institucích.

Byla vytvořena „Databáze nejlepších praktik“ a každá z devíti partnerských organizací přispěla do databáze vzdělávacím modulem:

- Podnikání v podmínkách EU
- Spolupráce veřejné správy s podnikateli

- Tvorba a řízení strategie
- Projektové řízení
- Týmová práce
- Jakost Six Sigma
- Etika podnikání
- Řízení lidských zdrojů
- Řízení znalostí

10 osob absolvovalo studijní pobyt a stalo se interními trenéry. Pilotními tréninky v partnerských organizacích prošlo 174 účastníků. Tím byl položen základ pro budování širší, volně dostupné databáze dalšího profesního vzdělávání Moravskoslezského kraje přístupné na stránkách www.bestpractices.cz.

„Výcvik základního týmu lektorů a supervizorů ve speciálních metodách práce se seniory“

O. S. JOB – Josef Veselka, Rychnov nad Kněžnou SWIF

Cílem projektu bylo podpořit zavádění nových speciálních metod práce se seniory a také napomoci zavedení nadregionálního vzdělávacího centra pro oblast sociálních služeb. Hlavní náplní projektu byl výcvikový kurz

základního týmu supervizorů a lektorů pro 18 frekventantů (sociálních pracovníků a dalších pomáhajících profesí ve vybraných domovech důchodců a ÚSP).

Kurz se skládal ze 3 pětidenních modulů a dlouhodobé supervize. Výuku v modulech i samotnou supervizi zajišťovali čeští a zahraniční odborníci. Byly vypracovány kvalitní výukové programy pro metody reminiscence, kniha životního příběhu a mapování demence, první tohoto druhu v ČR. Bylo také dovybaveno vzdělávací centrum organizace JOB, které následně nabízelo výcvik v uvedených metodách zájemcům z celé ČR. (www.jobos.cz)

Skupina ve vzdělávacím centru o. s. JOB

„Oživení, rozvoj truhlářského řemesla a dřevopracující výroby v Krušnohoří“

NBW, s. r. o. Phare 2000 – RLZ Fond

Projekt se zaměřil na rozvoj malého podniku NBW, s. r. o., provozujícího dřevovýrobu v Nové Vsi v Horách v regionu Severozápad.

Cílem bylo zejména vytvoření nových pracovních míst a rekvalifikace nezaměstnaných z přílehlých obcí, a s tím související zlepšení životních a sociálních podmínek v regionu.

Všechny aktivity projektu probíhaly ve spolupráci s úřadem práce.

Byl vytvořen otevřený vzdělávací cyklus zaměřený na dřevovýrobu, řemeslnou výrobu, práci s počítači, místní historii a základy němčiny.

Tímto kurzem úspěšně prošlo celkem 18 osob, z nichž společnost NBW přijala již v průběhu projektu tři pracovníky a další tři plánovala přijmout později.

Součástí projektu bylo i vydání brožury „Vývoj a historie řemeslné hračkařské výroby v příhraniční oblasti Krušných hor“ (v češtině a němčině).

Společnost NBW našla distribuční místa pro své řemeslné výrobky v info-

centrech jednotlivých okolních obcí a v Novoveském muzeu a připravila i jejich elektronickou nabídku.

„Resocializační zařízení pro dívky a ženy drogově závislé“

Oblastní charita Český Těšín – Michal Krawiec, Karviná SWIF

Cílem projektu bylo podpořit vybudování zařízení pro dívky a ženy závislé na drogách o kapacitě 15 uživatelů v Českém Těšíně. Zařízení počítalo s nadregionálním dosahem.

Unikátnost projektu v tehdejší době (rok 1998) spočívala v tom, že klientky mohly po dobu 6 až 12 měsíců pobývat v tomto zařízení se svými dětmi.

V rámci projektu byly zadaptovány prostory, zřízeny a vybaveny dílny (tkalcovská, šicí a keramická) i obytné prostory.

Součástí projektu bylo vypracování a ověření programu komplexní péče o uživatelky: komunitní, skupinová a rodinná terapie, sociální péče, vyšetření, prevence relapsu, volnočasové aktivity, pracovní terapie atd.

Byl vybrán personál, který absolvoval specializované vzdělání, výcviky a stáže v zařízeních podobného typu.

„EUROCARE – Zlepšování celoživotního vzdělávání pracovníků v oboru sociální péče“

VUSTE ENVIS, s. r. o. LEONARDO

Realizátor projektu vypracoval v reakci na rozvoj různých forem sociální péče v Evropě spolu s partnerskými organizacemi z Rakouska, Bulharska, Německa, Španělska a Itálie soubor vzdělávacích modulů k devíti relevantním tématům z oboru sociální péče.

Jsou mezi nimi vzdělávací moduly týkající se:

- Komunikace a psychologie (včetně role dobrovolníků v sociální péči)
- Specifických rysů sociální péče o seniory a postižené osoby
- Tréninku soběstačnosti a aktivity postižených ve volném čase
- Odborné rehabilitace (integrace do pracovního procesu)
- Psychohygieny pro dobrovolníky
- Trendů a rozvoje sociální péče v Evropě
- Organizace a řízení strukturované sociální péče
- Využívání informační a komunikační techniky v praxi sociální péče apod.

Všechny vzdělávací moduly byly pečli-

vě testovány v několika partnerských zemích. Poslouží ke zdokonalení odborného vzdělávání jak budoucích pracovníků různých institucí sociální péče, tak i dobrovolníků.

Obsah vzdělávacích modulů tak mohou využít odborné školy s obory zaměřenými na sociální péči i další vzdělávací organizace poskytující specializované kurzy včetně rekvalifikačních.

Každá národní verze vypracovaných vzdělávacích modulů obsahuje i příslušná specifika sociální péče v dané zemi.

(www.vuste-envis.cz)

Na snímku dobrovolník pražské organizace Klubu vozíčkářů Petýrkova

„Šance – vytvoření sítě domácích pracovišť pro občany se ZPS“

AVIZO – Vladimír Šíma, České Budějovice
PALMIF

Cílem projektu bylo postupné vytvoření 15 nových pracovních míst při pracovních činnostech spojených s výrobou kancelářských potřeb a jejich obsazení občany se ZPS. Pracovní činnosti byly prováděny po absolvování nezbytného proškolení pracovníků v prostředí jejich vlastní domácnosti. Přípravný kurz pro přijaté pracovníky zahrnoval čtyři základní moduly:

- zdravotně sociální minimum
- pracovní právo pro občany se ZPS
- kurz zdokonalení jemné motoriky
- kurz psychosociálních dovedností.

Tímto vzdělávacím cyklem prošlo celkem 50 pracovníků, z toho 42 žen; 10 z nich bylo nezaměstnaných déle než 12 měsíců.

Naplnění veškerých záměrů tohoto projektu překročilo dohodnuté ukazatele. V rámci projektu bylo zřízeno 20 nových pracovních míst a obsazeno osobami se ZPS z evidence úřadu práce. Realizátor projektu zřídil dalších 27 pracovních míst zčásti

jako pracoviště v domácnosti, zčásti jako výrobní linku na výrobu a úpravu protinárazové fólie. Firma navíc zajišťuje svým zaměstnancům zdravotní, vzdělávací a sociální programy, čímž kompenzuje případné negativní vlivy uzavřeného domácího pracovního prostředí.

„Internet jako potenciální zdroj nových pracovních příležitostí pro neslyšící“

Federace rodičů a přátel sluchově postižených
LEONARDO

Federace rodičů a přátel sluchově postižených přispěla k lepšímu uplatnění mladých neslyšících osob na trhu práce prostřednictvím projektu, jehož cílem bylo vypracovat soubor vzdělávacích materiálů pro šest kurzů.

Celkem devět partnerských organizací (včetně organizací z Velké Británie, Belgie a Rakouska) vyvinulo ve spolupráci s nejlepšími odborníky v oblasti vad sluchu (někteří z nich jsou rovněž neslyšící) učební osnovy, metodiku výuky a učební texty k tématům:

- Základy práce s počítačem a internetem

- Zvýšení kompetencí neslyšících v národním psaném a čteném jazyce
- Základy počítačové a internetové psané a čtené angličtiny
- Základy počítačové typografie
- Vytváření webových stránek
- Jak se na internetu uživit.

Vyvinuté vzdělávací materiály jsou výsledkem práce vynikajících odborníků z oboru vad sluchu a jsou uspořádány tak, aby s nimi neslyšící mohli snadno pracovat.

Samozřejmostí je ověření vzdělávacích materiálů v podmínkách práce s neslyšícími. V ČR to byl vzorek 9 neslyšících (z toho jeden, jehož rodný jazyk byl jiný než čeština, resp. český znakový jazyk).

Zaměření na informační a komunikační technologie pomáhá neslyšícím uplatňovat se i v povoláních, která pro ně dosud byla netradiční.

Všichni účastníci projektu v ČR dokázali připravit výroční zprávu a vlastní webové stránky.

Čtyři z nich zvládli při nezávislém ověření všech 7 modulů Evropského

řidičského průkazu pro počítače (ECDL) a další dva uspěli ve 4 modulech – tzv. ECDL Start.

Tři z účastníků kurzů již našli odpovídající zaměstnání.

Z ověřování vzdělávacích materiálů vyvíjených v projektu pro neslyšící

„Základy pracovní rehabilitace“

Vzdělávací společnost EDOST, s. r. o.
Phare 2000 – RLZ fond

Cílem projektu bylo vytvoření základů pracovní rehabilitace formou ergodiagnostického a rekvalifikačního poradenství pro zdravotně postižené uchazeče o zaměstnání a zdravotně znevýhodněné občany. Tito lidé patří v regionu Severozápad mezi skupiny

výrazně ohrožené jak dlouhodobou nezaměstnaností, tak z toho plynoucími sociálními dopady. Poradenství prostřednictvím motivačních a rekvalifikačních programů napomohlo zvýšit jejich zaměstnatelnost.

Byl vybudován vzdělávací modulový program, který byl pomocí bilanční diagnostiky, pracovní rehabilitace, cvičné dílny, individuálních akčních plánů a motivačních kurzů odzkoušen na skupině 36 osob se ZPS.

Spolupráce s odborníky z chomutovské nemocnice, úřadu práce a psychologického pracoviště umožnila vůbec první použití mezinárodní metodiky doporučené pro zaměstnávání občanů se zdravotním postižením jako součásti jejich ucelené rehabilitace.

Ilustrační snímek

„Chráněné pracovní centrum Victory Czech“

Victory Czech, s. r. o., Bílina

PALMIF

Záměrem tohoto projektu PALMIF byl především vznik chráněného a zácvikového centra pro tělesně postižené uchazeče o zaměstnání, zajišťujícího některé služby a drobné výrobky.

Chráněné centrum vzniklo za aktivní spolupráce městského úřadu Bílina, které k realizaci poskytlo za výhodných podmínek objekt bývalých kasáren.

V rámci centra se uplatnily především činnosti: obsluha mycího stroje se sedící obsluhou, pomocné a montážní práce na zakázku, tvarování hliníkových rámečků pro výrobu dvojskel, montážní práce při výrobě menších kovových součástek, příprava obalů atd.

V rámci projektu bylo vytvořeno a obsazeno 17 pracovních míst, z nichž bylo 16 obsazeno občany se ZPS. Počet míst byl udržen přes poměrně značnou fluktuaci pracovníků – celkem bylo přijato 29 osob, z toho 28 se ZPS.

X. PŘÍKLADY PROJEKTŮ ESF ZE ZEMÍ EU

ANGLIE

„Trénink pro život“

IMS (UK) Ltd.

V partnerství s Jobcentrem Plus a s fotbalovým klubem Wolverhampton Wanderers (Poutníci) se uskutečnil projekt financovaný ESF. Účastníci projektu prošli trenérským fotbalovým kurzem – prvním stupněm k získání trenérské licence.

Kurz byl navržen a školitelé se rovněž zaměřili na rozvíjení základních dovedností jednotlivců a jejich schopností stát se zaměstnanými.

DÁNSKO

„Obchodní dům KIN“

Veřejné služby zaměstnanosti regionu Vejle

„Obchodní dům KIN“ je národním centrem podnikatelek, které začínalo

na podzim 1998 se 75 členkami a na konci roku 2003 má již několik set účastnic.

Centrum provozuje mj. internetový obchod, organizuje semináře a kurzy pro začínající podnikatelky, i pro ty, které již podnikají déle. Cílem je mj. zviditelnit podnikatelky a usnadnit jim pracovní kontakty.

SKOTSKO

„Edinburské výcvikové centrum pro ženy (CANE)“

EWTC

Projekt se snaží poskytnout starším lidem dovednosti nezbytné pro návrat do zaměstnání.

Účastnice podstupují 40hodinový kurz informačních technologií.

Do května 2003 dokončilo kurz 27 osob, z toho 26 získalo kvalifikaci, 19 nastoupilo do zaměstnání a 10 pokračovalo v dalším výcviku.

ŠVÉDSKO

„Rehabilitace a výcvik, pracovní stáže v Blekingu“

Leif Ottonson

Projekt spolufinancovaný ESF napomáhal imigrantům s nedostatečnými jazykovými znalostmi nalézt, získat a udržet si práci. Řada účastníků měla navíc fyzické nebo mentální obtíže omezující jejich schopnost pracovat.

Každému účastníku byl připraven individuální plán a byl mu přidělen asistent, který jej doprovázel k zaměstnavateli, popřípadě i na pracovní místo, pomáhal mu v obtížích a pobízel růst jeho sebedůvěry.

Projektu se účastnilo 138 přistěhovaleckých osob, z toho 101 našlo práci a 4 začali podnikat.

Další příklady projektů můžete v anglickém znění najít na adrese: http://europa.eu.int/comm/employment_social/esf2000/ms/success_stories-en.htm

XI. SLOVNÍČEK POJMŮ

BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci

ECDL – Evropský řidičský průkaz pro počítače, certifikát znalostí práce s počítačem

Environmentální – vztahující se k problematice životního prostředí

Ergodiagnostika – diagnostika pracovních schopností a dovedností

ESF – Evropský sociální fond

EU – Evropská unie

EVVO – environmentální výchova, vzdělávání a osvěta

Databáze – organizovaný soubor informací

Globální cíl – hlavní záměr programu, resp. jeho části

HDP – hrubý domácí produkt

ISPA – program pro předvstupní pomoc v oblasti dopravy a životního prostředí

IT – informační technologie

JPD – Jednotný programový dokument

MA 21 – Místní agenda 21

Mobilita – projekty programu Leonardo podporující zahraniční stáže osob procházejících a osob odpovědných za odborné vzdělávání

MSP – malí a střední podnikatelé

Multimediální – informace předávaná v textovém, zvukovém a obrazovém kompletu

NNO – nevládní neziskové organizace

OP – Operační program

Opatření – v SF oblast pro poskytnutí pomoci

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

PALMIF – Fond aktivních opatření na trhu práce

Phare – fond pomoci zemím střední a východní Evropy

Priorita – v SF hlavní oblast, na kterou se pomoc soustředí

RLZ – Rozvoj lidských zdrojů

SAPARD – program pro předvstupní

pomoc v oblasti zemědělství a rozvoje venkova

SF – strukturální fondy, finanční nástroje k vyrovnávání rozdílů mezi regiony EU

Sociální hospitalizace – zdravotní péče poskytovaná ve zdravotnických zařízeních z jiných než zdravotních důvodů

Sociální vyloučení – stav, který brání lidem podílet se na aktivitách společnosti

Specifický cíl – druhotné záměry programu, resp. jeho části

Specifické vzdělávání – vzdělávání vázané na pracovní místo a konkrétního zaměstnavatele

SROP – Společný regionální operační program

Udržitelný rozvoj – rozvoj respektující sociální, ekonomické a environmentální podmínky

Zaměstnatelnost – schopnost stát se zaměstnaným

ZPS – změněná pracovní schopnost

XII. UŽITEČNÉ ADRESY

Evropský sociální fond v České republice

<http://www.esfcr.cz>

Ministerstvo práce a sociálních věcí

<http://www.mpsv.cz>

MPSV, Správa služeb zaměstnanosti

<http://www.ssz.mpsv.cz>

Úřad práce Příbram

Tel: 318 492 311, <http://pb.uradprace.cz>

Úřad práce České Budějovice

Tel: 387 709 111, <http://cb.uradprace.cz>

Úřad práce Plzeň

Tel: 377 411 111, <http://pm.uradprace.cz>

Úřad práce Karlovy Vary

Tel: 353 239 511, <http://kv.uradprace.cz>

Úřad práce Most

Tel: 476 440 601, <http://mo.uradprace.cz>

Úřad práce Liberec

Tel: 485 236 111, <http://lb.uradprace.cz>

Úřad práce Hradec Králové

Tel: 495 868 111, <http://hk.uradprace.cz>

Úřad práce Pardubice

Tel: 466 751 111, <http://pa.uradprace.cz>

Úřad práce Jihlava

Tel: 567 128 111, <http://ji.uradprace.cz>

Úřad práce Brno-venkov

Tel: 543 160 332, <http://bo.uradprace.cz>

Úřad práce Olomouc

Tel: 585 548 111, <http://www.upoc.cz>

Úřad práce Zlín

Tel: 577 577 111, <http://zl.uradprace.cz>

Úřad práce Ostrava

Tel: 595 132 511, <http://ot.uradprace.cz>

Úřad práce hl. m. Prahy

Tel: 221 921 111, <http://ab.uradprace.cz>

Evropská komise: Generální ředitelství pro zaměstnanost a sociální věci

(DG Employment and Social Affairs) http://europa.eu.int/comm/employment_social/index_en.htm

Evropský sociální fond http://europa.eu.int/comm/employment_social/esf2000/index-en.htm

Krajský úřad Středočeského kraje

Tel: 257 280 333, <http://www.kr-stredocesky.cz>

Krajský úřad Jihočeského kraje

Tel: 386 720 111, <http://www.kraj-jihocesky.cz>

Krajský úřad Plzeňského kraje

Tel: 377 195 111, <http://www.kr-plzensky.cz>

Krajský úřad Karlovarského kraje

Tel: 353 502 111, <http://www.kr-karlovarsky.cz>

Krajský úřad Ústeckého kraje

Tel: 475 657 111, <http://www.kr-ustecky.cz>

Krajský úřad Libereckého kraje

Tel: 485 226 111, <http://www.kraj-lbc.cz>

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Tel: 495 817 111, <http://www.kr-kralovehradecky.cz>

Krajský úřad Pardubického kraje

Tel: 466 026 111, <http://www.pardubickykraj.cz>

Krajský úřad kraje Vysočina

Tel: 564 602 111, <http://www.kr-vysocina.cz>

Krajský úřad Jihomoravského kraje

Tel: 541 647 111, <http://www.kr-jihomoravsky.cz>

Krajský úřad Olomouckého kraje

Tel: 585 510 111, <http://www.kr-olomoucky.cz>

Krajský úřad Zlínského kraje

Tel: 577 043 111, <http://www.kr-zlinsky.cz>

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Tel: 595 622 222, <http://www.kr-moravskoslezsky.cz>

Magistrát hl. m. Prahy

Tel: 236 001 111, <http://www.praha-mesto.cz>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Tel: 257 193 111, <http://www.msmt.cz>

Ministerstvo pro místní rozvoj

Tel: 224 861 111, <http://www.mmr.cz>

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Tel: 224 851 111, <http://www.mpo.cz>

Ministerstvo životního prostředí

Tel: 267 121 111, <http://www.env.cz>